

DRUŽBA, 5. razred

UČNA TEMA: Ponavljanje in utrjevanje

POTEK URE

S pomočjo priloženih vprašanj ponovimo in utrdimo učno snov minulih treh tednov.

Hitra vprašanja za ogrevanje

1. V katerem delu Slovenije leži alpski svet?
2. Katera tri gorovja sestavljajo alpsko visokogorje?
  3. Katero gorovje je najvišje?
  4. Katero gorovje je najdaljše?
5. Po katerem gorovju poteka meja med Slovenijo in Avstrijo?
6. Kaj je za alpski svet najbolj značilno?
7. Katere reliefne oblike najpogosteje srečamo v alpskem in predalpskem svetu?
  8. Kako delimo predalpsko hribovje?
  9. Kje so v predalpskem svetu nastajale gručaste vasi?
  10. Kje so nastajale obcestne vasi?

2. Vprašanja tipa kdo, kaj, kje

1. Kateri je najvišji vrh Julijskih Alp?
2. Kateri je najvišji vrh Kamniško-Savinjskih Alp?
3. Kateri je najvišji vrh Karavank?
4. Katere reke izvirajo v alpskem svetu?
5. Na katerih rekah je v predalpskem svetu največ hidroelektrarn?
6. Katera rudarska mesta smo omenjali?
7. Kje v Sloveniji leži Panonski svet?
8. Katere štiri velike naravne enote se stikajo na ozemlju Slovenije?
9. Katere države mejijo na Slovenijo?

3. Razmisli in pojasni

1. Zakaj so doline in kotline v alpskem svetu gosteje naseljene kot visoki gorski deli?
2. Zakaj so ljudje v alpskem svetu razvili planšarstvo?
3. Zakaj je tipična alpska hiša zgrajena iz kamna in lesa?
4. Zakaj ima alpska hiša strmo streho?
5. Zakaj je bilo v predalpskem svetu pomembno gozdarstvo?
6. Zakaj so se rudarska mesta hitro razvila, ko je tja prišla železnica?
7. Zakaj so termoelektrarne pogosto blizu premogovnikov?

8. Zakaj plastnice na zemljevidu včasih ležijo zelo skupaj?
9. Zakaj je merilo zemljevida pomembno?
10. Zakaj zemljevid brez legende ni zelo uporaben?

4. Primerjaj

1. Primerjaj alpski in predalpski svet po reliefu.
2. Primerjaj življenje ljudi v alpskem in predalpskem svetu nekoč.
3. Primerjaj gručasto vas in obcestno vas.
4. Primerjaj termoelektrarno in hidroelektrarno.
5. Primerjaj nadmorsko in relativno višino.
6. Primerjaj zemljevid in fotografijo iz zraka.
7. Primerjaj panoramsko risbo in relief.
8. Primerjaj visokogorje in hribovje.
9. Primerjaj življenje v dolini in življenje v višjih legah.
10. Primerjaj Julijske Alpe in Karavanke.

5. Dopolni poved

1. Alpski svet obsega _____ in _____ del Slovenije.
2. Alpsko visokogorje delimo na _____, _____ in _____.

3. Predalpsko hribovje delimo na _____, _____
in _____ predalpsko hribovje.
4. V alpskem svetu se z večanjem nadmorske višine
_____ rastlinstvo.
5. Triglavski narodni park je bil ustanovljen leta
_____.
6. Slovenija leži v južnem delu _____ Evrope.
7. Slovenija leži ob _____ morju.
8. Zemljevid je pomanjšan prikaz Zemljinega površja na
_____ ploskvi.
9. Črte, ki povezujejo točke z enako nadmorsko višino,
imenujemo _____.
10. Merilo nam pove, kolikokrat je razdalja v naravi na
zemljevidu _____.

6. Drži ali ne drži

1. Karavanke ležijo na zahodu Slovenije.
2. V alpskem svetu je veliko tekočih voda.
3. Predalpski svet je bil pomemben za rudarstvo.
4. Hidroelektrarne delujejo s pomočjo tekoče vode.
5. V alpskem svetu najdemo tudi jezera.
6. Slovenija meji na pet držav.
7. Slovenija leži na stiku štirih velikih naravnih enot.

8. Legenda razlaga pomen znakov na zemljevidu.
9. Vetrovnica nam pomaga določiti smeri neba.
10. Plastnice uporabljamo za prikaz prebivalstva.

7. Vprašanja za delo z zemljevidom

1. Na zemljevidu pokaži Julijske Alpe, Karavanke in Kamniško-Savinjske Alpe.
2. Poišči Triglav, Grintovec in Stol.
3. Kateri vrh je najvišji?
4. Poišči Bohinjsko jezero. V katerem delu alpskega sveta leži?
5. Poišči reke Savo, Sočo in Savinjo.
6. Na zemljevidu poišči Zagorje, Hrastnik in Trbovlje.
7. Poišči Ljubljansko kotlino.
8. Poišči sosednje države Slovenije.
9. Na zemljevidu pokaži, kje leži Alpski svet, kje Panonski, kje Dinarsko-kraški in kje Primorski svet.
10. S pomočjo merila oceni zračno razdaljo med dvema izbranimi krajema.

8. Vprašanja o reliefu in zemljevidu

1. Kaj je relief?
2. Na katere načine lahko prikazujemo Zemljino površje?
3. Kako je relief prikazan na zemljevidu?
4. Kaj pomenijo različne barve na zemljevidu?
5. Kaj so plastnice?
6. Kaj pomeni, če sta dva kraja na isti plastnici?
7. Kaj pomeni, če so plastnice skupaj?
8. Kaj pomeni, če so plastnice bolj narazen?
9. Kaj je nadmorska višina?
10. Kaj je relativna višina?

9. Ustvarjalna vprašanja

1. Kako bi turistu v treh povedih predstavil alpski svet?
2. Kako bi opisal predalpski svet nekomu, ki ga še nikoli ni obiskal?
3. Katera dejavnost bi ti bila ljubša: planšarstvo, gozdarstvo, turizem ali delo z zemljevidi? Pojasni.
4. Če bi živel v alpski hiši, kaj bi ti bilo tam najbolj všeč?
5. Kaj misliš, zakaj ljudje radi obiskujejo Triglavski narodni park?
6. Kako bi narisal zemljevid svoje učilnice v merilu?
7. Katere tri znake bi moral nujno dodati na svoj zemljevid?

8. Kako bi razložil mlajšemu učencu, kaj pomeni merilo?
9. Zakaj je Slovenija po tvojem mnenju tako raznolika država?
10. Katera pokrajina Slovenije ti je najzanimivejša in zakaj?

10. Izziv za »bolj zagnane«

1. Kako bi iz nadmorske višine dveh vrhov izračunal relativno višino?
2. Zakaj se v alpskem svetu z višino spreminja rastlinstvo?
3. Kako naravne razmere vplivajo na obliko hiš in način življenja ljudi?
4. Zakaj so bile reke v preteklosti pomembne za splavarjenje in flosarstvo?
5. Kako bi dokazal, da je zemljevid poenostavljen prikaz resničnega sveta?
6. Kako lega Slovenije vpliva na njeno naravno in kulturno pestrost?